

А. І. Сваток

*студ. II курсу економіко-правового факультету ОНУ імені І.І.Мечникова
спеціальність «Право»*

Науковий керівник: к.ю.н., доц. О. Д. Гринь

ПРАВОТВОРЧІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

У теорії права не сформульовано єдиного розуміння поняття «правотворчість», та його співвідношення з державним управлінням. Але відомо, що правотворчість – це правова форма діяльності держави, яка пов'язана зі зміною або скасуванням юридичних норм і виражається у прийнятті та оприлюдненні нормативно-правових актів [1, с. 30].

Щоб глибше зрозуміти поняття правотворчості і його місця в державному управлінні, потрібно розглянути її суб'єктивні та об'єктивні характеристики. Суб'єктів правотворчості можна розглянути у широкому та вузькому значенні. У вузькому сенсі – це тільки державні органи, вони наділені правостановлюючими повноваженнями, а також судові органи (якщо прецедент є джерелом права), в широкому значенні можуть бути також включені будь-які фізичні та юридичні особи, представлені громадським суспільством [2, с. 194]. Об'єкт – це відповідний вид нормативно-правового акта, включений у правову діяльність держави внаслідок правотворчості. Отже, правотворчість представлена законотворчістю, результатом якої є закон, і підзаконною правотворчістю, результатом якої є підзаконний акт.

Головне призначення правотворчості – створення нових норм для регулювання суспільних відносин, сприяння їх перетворенню, а також сприяння розвитку засобів правового регулювання суспільних відносин [3, с. 12].

Важливу роль в цьому процесі відіграє підзаконна правотворчість, вона здатна швидко реагувати на нові обставини, також забезпечуючи правове регулювання суспільних відносин. Підзаконний правовий акт є різновидом нормативно-правового акту, який видається органами публічної влади [4, с. 46].

У різноманітній правовій сфері суспільства правотворчість займає головне місце. Це пояснюється тим, що саме правотворчість дає життя праву, формує, оформляє його і відкриває «двері» у суспільство [5, с. 19].

Державне управління – складова політичного управління, яка одночасно поєднує політичні та адміністративні засоби [6, с.140]. Це управління суспільством і окремими його елементами (групами, організаціями,

інститутами) у різних суспільних сферах з метою забезпечення реалізації основних суспільних і державних цілей.

Аналіз правових засад функціонування державного управління має важливе значення. Адже правотворчий процес у державному управлінні визнається найголовнішою формою владно-вольової діяльності держави, що включає узагальнення, і систематизацію конкретних правовідносин, що виникають у суспільстві, і спрямовані на створення нормативно-правових актів [5, с. 20].

Правотворчість, або процес створення права – це важлива складова правового регулювання, яке має значення для вдосконалення ролі права в цілому. Правотворчість включає в себе кілька етапів, які в своїй сукупності визначають суть правової норми, її зміст, місце в системі та призначення ролі в суспільстві.

Кожна держава встановлює певний порядок в суспільних відносинах, який за допомогою встановлених нормативно-правових актів охороняється і захищається. Правове регулювання охоплює багато сфер людського життя, при цьому розширюються межі нормативного впливу на суспільні відносини. Сьогодні, коли політичні та економічні реформи, що проводяться в Україні, вимагають інтенсивної законотворчості, стає зрозумілим, наскільки важливим є процес створення закону, створення та обговорення проекту, врахування думок та інтересів різних соціальних верств, співвідношення з іншими нормативними актами, можливість майбутнього закону вжитись у вже існуючу правову систему [5, с. 21].

Важливе значення для України на сучасному етапі є реалізація адміністративної реформи з метою створення ефективної системи державного управління. У 2010 р. розпочалась адміністративна реформа центральних органів виконавчої влади, у 2011 р. Верховна Рада приймає Закон України «Про центральні органи виконавчої влади», відповідно до цього закону, міністерство визначає напрями розвитку, видає накази нормативно-правового змісту, а інші центральні органи виконавчої влади – видають накази організаційного характеру.

Отже, правотворчість треба розглядати як соціальне явище, яке має правове та управлінське значення. В процесі правотворчості суб'єкти державного управління виявляють потребу в правовому регулюванні суспільних відносин і результатом цього є нормативно-правовий акт, реалізація якого впливає на ефективність державного управління.

Список використаної літератури

1. Дукова Н. М. Правотворчість фіскальної (митної) служби: історичні аспекти та сучасний стан. *Митна справа*. 2015. № 2. С. 29–34.

2. Михалюк С. Правотворчість як складова державного управління. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2009. № 1. С. 192–197.
3. Попович Т. В., Стрічик Я. Я. Підзаконна правотворчість: теоретико-правові аспекти. *Приватне та публічне право*. 2018. № 2. С. 12–16.
4. Ничка Ю. Підзаконна правотворчість: загальнотеоретична характеристика. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. 2015. Вип. 61. С. 45–49.
5. Ганич О. А, Леонов О. Л. Правотворчість в державному управлінні : навч. посіб. Вид. 2-е, перераб. і доп. Донецьк : ТОВ «ВРА «Епіцентр», 2014. 416 с.
6. Гелей С. Д., Рутар С. М. Політологія : навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 415 с.